

Dokument s plenarne sjednice

A9-0351/2021

15.12.2021

IZVJEŠĆE

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2021.
2021/2063(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izjestitelj: Dimitrios Papadimoulis

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	16
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	17

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2021. (2021/2063(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Godišnje izvješće Europske središnje banke (ESB) za 2020.,
- uzimajući u obzir ESB-ove „Povratne informacije o komentarima Europskog parlamenta iz njegove Rezolucije o Godišnjem izvješću ESB-a za 2019.“,
- uzimajući u obzir reviziju strategije ESB-a pokrenutu 23. siječnja 2020. i završenu 8. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir novu strategiju monetarne politike ESB-a objavljenu 8. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir akcijski plan ESB-a i njegov plan za daljnje uključivanje aspekata vezanih uz klimatske promjene u njegov politički okvir, objavljene 8. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i ESB-a, a posebno njegove članke 2. i 15.,
- uzimajući u obzir članak 123., članak 125., članak 127. stavke 1. i 3., članak 130. i članak 284. stavak 3. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članke 3. i 13. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir monetarne dijaloge s predsjednicom ESB-a Christine Lagarde od 18. ožujka, 21. lipnja, 27. rujna i 15. studenoga 2021.,
- uzimajući u obzir makroekonomske projekcije službi ESB-a za europodručje objavljene 9. rujna 2021.,
- uzimajući u obzir povremene publikacije ESB-a br. 263 – 280 iz rujna 2021. o reviziji strategije monetarne politike,
- uzimajući u obzir ESB-ovo „Istraživanje o pristupu poduzeća financiranju (SAFE) u europodručju – od listopada 2020. do ožujka 2021.“, objavljeno 1. lipnja 2021.,
- uzimajući u obzir izvješće ESB-a o digitalnom euru objavljeno u listopadu 2020., izvješće ESB-a o javnom savjetovanju o digitalnom euru objavljeno u travnju 2021. i ESB-ov projekt digitalnog eura pokrenut 14. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir povremenu publikaciju br. 201 iz studenoga 2017. naslovljenu „The use of cash by households in the euro area“ (Uporaba gotovine u kućanstvima u europodručju),
- uzimajući u obzir ESB-ovo testiranje otpornosti na stres od klimatskih rizika u cijelom

gospodarstvu iz rujna 2021.,

- uzimajući u obzir jesensku gospodarsku prognozu Komisije za 2021. objavljenju 11. studenog 2021.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u kandidaturama u području ekonomske i monetarne politike EU-a¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote”²,
 - uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
 - uzimajući u obzir Pariški sporazum donesen u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime,
 - uzimajući u obzir posebna izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o globalnom zatopljenju od 1,5 °C, o klimatskim promjenama i tlu te o oceanu i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,
 - uzimajući u obzir izvješće Mreže za ekologizaciju financijskog sustava (NGFS) naslovljeno „Adapting central bank operations to a hotter world: Reviewing some options” (Prilagodba rada središnje banke toplijem svijetu: preispitivanje nekoliko opcija), objavljeno 24. ožujka 2021.,
 - uzimajući u obzir članak 142. stavak 1. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0351/2021),
- A. budući da se prema jesenskoj gospodarskoj prognozi Komisije iz 2021. BDP u 2020. smanjio za 5,9 % u EU-u i za 6,4 % u europodručju; budući da se predviđa rast BDP-a za 5 % u 2021. i 4,3 % u 2022., kako u EU-u tako i u europodručju, uz znatne nejednakosti u rastu između država članica; budući da su nesigurnost i rizici povezani s izgledima za rast visoki i ovisе o razvoju pandemije bolesti COVID-19 i brzini kojom se ponuda prilagođava naglom preokretu u potražnji nakon ponovnog otvaranja gospodarstva; budući da je cjelokupno gospodarstvo EU-a u trećem tromjesečju 2021. ostvarilo razinu proizvodnje jednaku onoj prije pandemije, iako je brzina oporavka neujednačena među zemljama;
- B. budući da se prema makroekonomskim projekcijama službi ESB-a iz rujna 2021. predviđa povećanje globalnog realnog BDP-a (bez europodručja) za 6,3 % u 2021., prije nego što se uspori na 4,5 % u 2022. i 3,7 % u 2023.; budući da je globalna aktivnost krajem 2020. već premašila razinu prije pandemije;
- C. budući da je prema podacima Eurostata stopa nezaposlenosti u rujnu 2021. iznosila 6,7 % u EU-u i 7,4 % u europodručju, pri čemu nije bila ujednačena diljem EU-a i država članica, a stope nezaposlenosti mladih i žena i dalje su mnogo više (15,9 % u EU-u i 16 % u europodručju, odnosno 7 % u EU i 7,7 % u europodručju); budući da je

¹ SL C 23, 21.1.2021., str. 105.

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0277.

visoka stopa nezaposlenosti mladih i dalje ozbiljan problem koji se treba riješiti u EU-u;

- D. budući da će prema makroekonomskim projekcijama službi ESB-a iz rujna 2021. godišnja inflacija harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena (HICP) u prosjeku u europodručju 2021. biti 2,2 %, te da se očekuje njezino smanjenje na 1,7 % u 2022. te na 1,5% u 2023.; budući da projekcije za inflaciju pokazuju znatne varijacije diljem europodručja; budući da je inflacija u europodručju porasla na 4,1 % u listopadu 2021., što je najviša razina u desetljeću; budući da postoji zabrinutost zbog privremene i prijelazne prirode viših stopa inflacije;
- E. budući da je krajem 2020. veličina bilance Eurosustava dosegla rekordnu razinu od 6 979 324 milijuna EUR, što predstavlja povećanje od gotovo 50 % (2 306 233 milijuna EUR) u odnosu na kraj 2019., čemu su uzrok bili treća serija ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja (TLTRO III), vrijednosni papir kupljeni u okviru hitnog programa kupnje zbog pandemije (PEPP) te program kupnje vrijednosnih papira (APP);
- F. budući da je neto dobit ESB-a 2020. iznosila 1 643 milijuna EUR, u odnosu na 2 366 milijuna EUR 2019. godine; budući da je do tog smanjenja došlo uglavnom zbog nižih neto kamatnih prihoda od deviznih pričuva i vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike, posebno zbog znatnog pada od 50 % u prihodu od kamata ostvarenom u portfelju američkih dolara, kao i zbog odluke Upravnog vijeća o prijenosu 48 milijuna EUR u rezervacije ESB-a za financijske rizike;
- G. budući da bi ESB, ne dovodeći pritom u pitanje cilj održavanja stabilnosti cijena, trebao podržavati opće ekonomske politike u Uniji kako bi doprinio ostvarivanju ciljeva Unije utvrđenih člankom 3. UEU-a;
- H. budući da mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) čine okosnicu gospodarstva EU-a te pri tom jačaju gospodarsku i socijalnu koheziju, čine 99 % svih poduzeća u EU-u, zapošljavaju oko 100 milijuna ljudi, proizvode više od polovice BDP-a EU-a i imaju ključnu ulogu u stvaranju vrijednosti u svim sektorima gospodarstva; budući da su MSP-ovi teško pogođeni gospodarskom krizom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19; budući da su kretanja u općenitim gospodarskim izgledima negativno utjecala na njihov pristup financiranju; budući da je MSP-ovima stoga potrebna dodatna potpora;
- I. budući da se ESB u okviru svojeg mandata obvezao na doprinos ciljevima Pariškog sporazuma; budući da klimatske promjene, gubitak biološke raznolikosti i posljedice toga mogu ugroziti učinkovitost monetarne politike, utjecati na rast te povećati cijene i makroekonomsku nestabilnost; budući da bi bez snažnih mjera negativan učinak na BDP EU-a mogao biti ozbiljan;
- J. budući da troškovi stanovanja čine gotovo četvrtinu rashoda kućanstava u 27 država članica EU-a; budući da više od dvije trećine stanovništva EU-a ima dom u svojem vlasništvu; budući da su cijene stambenog prostora u proteklom desetljeću porasle za više od 30 %, a najamnine su se u EU-u povećale za gotovo 15 %;
- K. budući da je u standardnom istraživanju Eurobarometra za zimsku sezonu 2020./2021. objavljenom 23. travnja 2021. utvrđeno da javna potpora europskoj ekonomskoj i

monetarnoj uniji s jednom valutom, eurom, iznosi 79 % u europodručju;

- L. budući da su samo dva člana Izvršnog odbora ESB-a i Upravnog vijeća ESB-a žene; budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene u hijerarhiji ESB-a;

Opći pregled

1. pozdravlja ulogu ESB-a u zaštiti stabilnosti eura; ističe da je statutarna neovisnost ESB-a preduvjet za ispunjavanje njegova mandata, kako je utvrđeno Ugovorima; također ističe da se ta neovisnost ne bi smjela kršiti te da bi je uvijek trebalo dopuniti odgovarajućom razinom odgovornosti;
2. pozdravlja reviziju strategije monetarne politike ESB-a donesenu jednoglasno i objavlvenu 8. srpnja 2021. u kojoj se utvrđuje kako postići primarni cilj održavanja stabilnosti cijena i doprinijeti postizanju ciljeva Unije, koji uključuju uravnotežen i održiv gospodarski rast, visoko konkurentno socijalno tržišno gospodarstvo s ciljem pune zaposlenosti, društvenog napretka i konvergencije te visoku razinu zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša, ne dovodeći u pitanje primarni cilj stabilnosti cijena; napominje da je to prva revizija strategije u posljednjih 18 godina; pozdravlja odluku ESB-a, koju je također izrazila predsjednica Lagarde tijekom monetarnog dijaloga održanog 27. rujna 2021., da periodički ocjenjuje prikladnost strategije monetarne politike, pri čemu se sljedeća procjena očekuje 2025., čime će se također povećati osviještenost javnosti i uključenost u monetarnu politiku;
3. izražava zabrinutost zbog dosad nevidene zdravstvene, socijalne i gospodarske krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 i mjera suzbijanja koje su uslijedile, što je dovelo do naglog smanjenja gospodarstva europodručja, posebno u zemljama koje su već bile ranjive, naglog porasta gospodarskih i socijalnih nejednakosti te brzog pogoršanja uvjeta na tržištu rada; posebno je zabrinut zbog učinka pandemije bolesti COVID-19 na MSP-ove; pozdravlja opsežne mjere javne potpore koje je EU poduzeo kao odgovor na spomenutu krizu; konstatira da se gospodarske aktivnosti u europodručju oporavljaju brže od očekivanog, iako su brzina, razmjer i ujednačenost oporavka i dalje nesigurni;
4. naglašava da se održivi rast, otpornost i stabilnost cijena mogu postići sveobuhvatnom reakcijom koja uključuje balansiranu kombinaciju monetarne politike, potporne i diskrecijske fiskalne politike te socijalno uravnotežene reforme i ulaganja kojima se potiče produktivnost; podržava poziv predsjednice Lagarde na potpuno usklađivanje fiskalnih i monetarnih politika kada je riječ o odgovaranju na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, uz naglašavanje neovisnosti ESB-a;
5. prima na znanje izjavu predsjednice ESB-a od 10. lipnja 2021. da je „ambiciozna i koordinirana fiskalna politika i dalje ključna jer bi prijevremeno povlačenje fiskalne potpore moglo oslabiti oporavak i povećati dugoročne posljedice”; prepoznaje važnost europskih i nacionalnih fiskalnih politika u pružanju pomoći kućanstvima i poduzećima koji su najteže pogođeni pandemijom; konstatira različite stope oporavka među zemljama europodručja, što bi nakon završetka pandemije moglo dovesti do „Europe s više brzina”; podsjeća da fiskalna potpora i monetarna politika ne bi trebale odvrćati od reformi i ulaganja usmjerenih na oživljavanje gospodarstva EU-a, poticanje održivog i uključivog rasta, poticanje zelene tranzicije i jačanje autonomije i konkurentnosti

Europe;

6. prima na znanje izjavu predsjednice Lagarde da bi „središnji fiskalni kapacitet mogao pomoći u usmjeravanju općeg smjera fiskalne politike europodručja i osigurati primjereniju kombinaciju makroekonomskih politika” te da su „strukturne reforme u državama europodručja važne za poticanje njihove produktivnosti i potencijala rasta, smanjenje strukturne nezaposlenosti i povećanje otpornosti”; naglašava važnost pružanja protucikličke stabilizacijske funkcije i olakšavanja pravodobne i odgovarajuće potpore u slučaju gospodarskih šokova, kao i financiranja zelene tranzicije; naglašava važnost Mehanizma za oporavak i otpornost u rješavanju gospodarskog i socijalnog šoka slijedom krize uzrokovane bolešću COVID-19;
7. pozdravlja činjenicu da je rasprava o budućnosti okvira gospodarskog upravljanja EU-a već započela;

Monetarna politika

8. pozdravlja brze i konkretne odgovore ESB-a u okviru monetarne politike na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 donesene u izvanrednom kontekstu; prima na znanje pozitivan učinak tog odgovora na gospodarsko stanje europodručja, što uključuje uvođenje PEPP-a, ublažavanje kriterija prihvatljivosti i kolaterala te ponudu ponovno kalibriranih operacija dugoročnijeg refinanciranja (TLTRO III), kao i hitne operacije dugoročnijeg refinanciranja zbog pandemije (PELTRO); podsjeća na namjeru ESB-a da održi svoju potporu sve dok to smatra potrebnim za ispunjavanje svojeg mandata; nadalje, pozdravlja odluku ESB-a da zadrži instrumente kao što su smjernice buduće monetarne politike, kupnja vrijednosnih papira i operacije dugoročnijeg refinanciranja kao sastavni dio svojeg instrumentarija; poziva ESB da nastavi osiguravati i pratiti nužnost, prikladnost i proporcionalnost svojih mjera monetarne politike;
9. prima na znanje odluku ESB-a da poveća veličinu PEPP-a s početnih 750 milijardi EUR na 1 850 milijardi EUR; napominje da će ESB nastaviti provoditi neto kupnju vrijednosnih papira u okviru PEPP-a do završetka krizne faze pandemije bolesti COVID-19, a u svakom slučaju barem do kraja ožujka 2022.; napominje da je ESB nedavno usporio tempo neto kupnje vrijednosnih papira u okviru PEPP-a, na temelju stajališta Upravnog vijeća da se povoljni uvjeti financiranja mogu održati umjereno sporijim tempom; ističe izjavu predsjednice Lagarde od 10. lipnja 2021. da bi „bilo koja rasprava o izlasku iz PEPP-a [...] bila preuranjena, da je za to prerano i da će uslijediti u dogledno vrijeme”; poziva ESB-a da zadrži svoju potporu sve dok to smatra potrebnim za ispunjavanje svojeg mandata; prima na znanje namjeru ESB-a da ispita daljnju kalibraciju kupnje vrijednosnih papira; također prima na znanje izjavu predsjednice Lagarde da će, čak i nakon očekivanog završetka izvanrednog stanja uzrokovanog pandemijom, i dalje biti važno da se monetarnom politikom, uključujući odgovarajuću kalibraciju kupnje vrijednosnih papira, podupire oporavak u cijelom europodručju i održiv povratak inflacije na cilj od 2 %;
10. prima na znanje odluku ESB-a o fleksibilnoj kupnji u okviru PEPP-a kako bi se spriječilo pooštavanje uvjeta financiranja, koje nije u skladu s naporima za suzbijanje negativnog učinka pandemije, uz istodobno podupiranje neometanog prijenosa monetarne politike;

11. prima na znanje da se neto kupnja vrijednosnih papira u okviru APP-a nastavlja po mjesečnoj stopi od 20 milijardi EUR; također prima na znanje da će kupovina u okviru APP-a trajati onoliko dugo koliko je potrebno za jačanje akomodativnog učinka njegovih političkih stopa, što će završiti prije nego što počne povećavati ključne kamatne stope; podsjeća da će pretpandemijski program APP nastaviti ujednačenim tempom;
12. pozdravlja uključivanje grčkih obveznica u PEPP; napominje, međutim, da one i dalje nisu prihvatljive u okviru programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora unatoč ostvarenom znatnom napretku; poziva ESB da ponovno procijeni prihvatljivost grčkih obveznica u okviru PSPP-a i da dostavi konkretne preporuke za njihovo uključivanje u PSPP znatno prije sklapanja PEPP-a;
13. prima na znanje odluku ESB-a da nastavi reinvestirati plaćanja glavnice dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u okviru programa PEPP barem do kraja 2023. te da nastavi u cijelosti reinvestirati plaćanja glavnice dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u okviru programa APP-a tijekom duljeg razdoblja nakon datuma na koji počne povećavati ključne kamatne stope ESB-a, a u svakom slučaju sve dok je to potrebno za održavanje povoljnih uvjeta likvidnosti i dovoljnog stupnja monetarne prilagodbe;
14. konstatira da se iznos operacija refinanciranja Eurosustava povećao na 1 850 milijardi EUR na kraju 2020., uglavnom zbog treće serije ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja (TLTRO III); nadalje napominje da se ponderirano prosječno dospijeće nepodmirenih operacija refinanciranja Eurosustava krajem 2020. povećalo na oko 2,4 godine;
15. pozdravlja odluku ESB-a da svojim operacijama refinanciranja nastavi osiguravati likvidnost; priznaje da financiranje dobiveno u okviru treće serije ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja ima ključnu ulogu u podupiranju bankovnih zajmova poduzećima i kućanstvima; naglašava, međutim, da je u nekim slučajevima samo vrlo mali dio tih likvidnosnih injekcija povećao bankovne zajmove realnom gospodarstvu, posebno MSP-ovima; poziva ESB da osigura da se takvim mjerama uistinu olakša financiranje realnog gospodarstva;
16. prima na znanje odluku ESB-a o novoj simetričnoj ciljnoj inflaciji od 2 % u srednjoročnom razdoblju i njegov cilj da zadrži kontinuirano akomodativnu monetarnu politiku kako bi ostvario svoju ciljanu stopu inflacije; smatra da nepostojanje aritmetičke referentne vrijednosti otežava tumačenje odstupanja od cilja; konstatira da srednjoročna orijentacija strategije monetarne politike dozvoljava neizbježna kratkoročna odstupanja inflacije od cilja; poziva ESB da, prema potrebi, razmisli o tome kako bi porast inflacije mogao utjecati na njegovu monetarnu politiku;
17. zabrinut je zbog stope inflacije u europodručju koja je u listopadu 2021. dosegla razinu od 4,1 %, najvišu u posljednjih deset godina, a koja je u različitim državama članicama iznosila od 1,4 % do 8,2 %, na što su utjecali čimbenici koji su najizglednije privremeni, kao što su bazni učinak cijena energije, uska grla u lancu opskrbe i oporavak nakon dramatične recesije; naglašava da povećanje inflacije iznad utvrđene vrijednosti može biti posebno štetno za najsiromašnije dijelove stanovništva i dovesti do povećanja gospodarskih i socijalnih nejednakosti; podsjeća da je inflacija u posljednjem desetljeću

ostala znatno ispod ciljane vrijednosti od 2 %; poziva ESB da pomno prati te trendove i njihove posljedice te da po potrebi poduzme mjere za očuvanje stabilnosti cijena; ponavlja poziv predsjednice Lagarde da monetarna politika ostane usredotočena na sigurno usmjeravanje gospodarstva iz krize uzrokovane pandemijom; napominje da su, prema ESB-ovoj anketi profesionalnih prognostičara, srednjoročna inflacijska očekivanja i dalje čvrsto povezana s ciljem;

18. smatra da bi ESB mogao ispitati alternativne instrumente monetarne politike kojima se mogu potaknuti javna i privatna ulaganja;
19. prima na znanje očekivanje ESB-a da će ključne kamatne stope ostati na sadašnjim ili nižim razinama dok inflacija ne dosegne 2 % znatno prije kraja projekcijskog razdoblja i dugoročno tijekom ostatka projekcijskog razdoblja; ističe da niske kamatne stope s jedne strane stvaraju mogućnosti za potrošače, poduzeća, uključujući MSP-ove, radnike i zajmoprimce, koji mogu ostvariti koristi od snažnijeg ekonomskog zamaha, niže stope nezaposlenosti i nižih troškova zaduživanja; međutim, zabrinut je zbog mogućeg učinka niskih kamatnih stopa na broj neodrživih i visokozaduženih poduzeća, na poticaj za rast, reforme i ulaganja kojima se potiče održivost te na mirovinske sustave i sustave osiguranja;
20. pozdravlja odluku ESB-a da preporuči izradu plana kojim bi se troškovi stanovanja u stambenim objektima u vlasništvu stanara uključili u harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HIPC) kako bi se bolje prikazala stopa inflacije koja je usporediva i relevantna za kućanstva, s obzirom na to da troškovi stanovanja stalno rastu, te kako bi se osmislile bolje informirane operacije monetarne politike; međutim, smatra da HIPC u svojoj trenutačnoj definiciji odražava kretanje stvarnih rashoda kućanstava za robu ili usluge; smatra da bi se metodologijama usmjerenima na izdvajanje investicijske komponente od konzumentske komponente trebalo osigurati da se na odgovarajući način obuhvati stvarni učinak znatnog povećanja cijene stambenih nekretnina na potrošačke troškove; svjestan je da je uključivanje tih troškova višegodišnji projekt; naglašava da bi takav korak mogao dovesti do povećanja indeksa cijena i, barem privremeno, do inflacije iznad srednjoročnog cilja, čime bi se smanjio manevarski prostor ESB-a; poziva ESB da se pripremi za takve rizike i na njih učinkovito odgovori;
21. prepoznaje potrebu za povećanim usklađivanjem metoda za prilagodbu kvalitete u HIPC-u i za većom transparentnošću u pogledu prilagodbe kvalitete u državama članicama;

Borba protiv klimatskih promjena

22. podsjeća da je ESB, kao institucija EU-a, vezan obvezama EU-a u okviru Pariškog sporazuma; naglašava da rješavanje krizne situacije u području klime i biološke raznolikosti zahtijeva da ESB zauzme integrirani pristup koji bi se trebao odražavati u svim njegovim politikama, odlukama i operacijama, uz poštovanje njegova mandata podupiranja općih ekonomskih politika Unije, a posebno, u ovom slučaju, postizanja klimatski neutralnog gospodarstva najkasnije do 2050., kako je navedeno u europskom propisu o klimi; smatra da ESB treba upotrijebiti sve alate koji su mu na raspolaganju kako bi se suzbili i ublažili rizici povezani s klimom;
23. smatra da bi održavanje stabilnosti cijena moglo pomoći u stvaranju pravih uvjeta za

provedbu Pariškog sporazuma;

24. prima na znanje ESB-ovo prvo testiranje otpornosti na stres od klimatskih rizika u cijelom gospodarstvu; prima na znanje rezultate tog testiranja, koji upućuju na to da bi bez snažnih mjera negativan učinak na BDP EU-a mogao biti ozbiljan; stoga pozdravlja ESB-ovu predanost provođenju redovitih testiranja otpornosti na stres od klimatskih rizika, kako u cijelom gospodarstvu, tako i na razini pojedinačnih banaka;
25. prima na znanje činjenicu da će ESB razviti pokazatelje za izloženost financijskih institucija fizičkim rizicima povezanim s klimom putem njihovih portfelja, uključujući pokazatelje ugljičnog otiska, kao i makroekonomsko modeliranje i analize scenarija kako bi se klimatski rizici integrirali u modele ESB-a i procijenio njihov učinak na potencijalni rast; pozdravlja činjenicu da će ESB provesti analize scenarija tranzicijskih politika;
26. pozdravlja novi akcijski plan ESB-a i njegov detaljan plan djelovanja u vezi s klimatskim promjenama kako bi se pitanja klimatskih promjena dodatno uključila u njegov politički okvir i modele; međutim, prima na znanje njegovu usmjerenost na rizike povezane s klimom i ističe načelo dvostrukog aspekta materijalnosti koje je u središtu okvira EU-a za održivo financiranje;
27. napominje da, iako je koncept tržišne neutralnosti povezan s načelom „otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem”, UFEU-om se jasno predviđa da bi ESB trebao ostvariti svoj mandat davanjem prednosti učinkovitoj raspodjeli sredstava; poziva ESB da, poštujući svoju neovisnost, odgovori na tržišne nedostatke i osigura učinkovitu raspodjelu sredstava tijekom dugoročnog razdoblja, a da pritom ostane što je moguće više apolitičan; konstatira da je ESB već u nekoliko navrata odstupao od tržišne neutralnosti;
28. pozdravlja činjenicu da se kupnja zelenih obveznica i njihov udio u portfelju ESB-a i dalje povećavaju; međutim, smatra da je taj udio posebno nizak kada se uzmu u obzir potrebe zelene tranzicije; poziva ESB da ubrza svoj rad na povećanju udjela zelenih obveznica u svojem portfelju; pozdravlja uspostavu standarda EU-a za zelene obveznice i potporu ESB-a u tom pogledu; u tom pogledu prima na znanje odluku ESB-a da dio portfelja vlastitih fondova iskoristi za ulaganje u investicijski fond za zelene obveznice denominiran u eurima za središnje banke (EUR BISIP G2); u međuvremenu poziva ESB da razmotri moguće učinke zelenih obveznica na stabilnost cijena;
29. napominje da su obveznice sa strukturama kupona ovisnim o određenim ciljevima uspješnosti u pogledu održivosti koji se odnose na jedan ili više okolišnih ciljeva utvrđenih u Uredbi o taksonomiji EU-a³ i/ili na jedan ili više ciljeva održivog razvoja UN-a koji se odnose na klimatske promjene ili degradaciju okoliša postale prihvatljive od 1. siječnja 2021. kao kolateral za kreditne operacije Eurosustava i za izravne kupnje Eurosustava za potrebe monetarne politike, pod uvjetom da ispunjavaju sve ostale kriterije prihvatljivosti;
30. primjećuje da ESB poduzima korake za uključivanje rizika povezanih s klimom u svoj

³ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

okvir za kolateral, ali upozorava na kašnjenja u njegovoj provedbi; pozdravlja namjeru ESB-a da razmotri metodologije i objave agencija za kreditni rejting te da procijeni kako one uključuju rizik klimatskih promjena u kreditne rejtinge; zabrinut je, međutim, zbog činjenice da se ESB i dalje oslanja isključivo na privatne vanjske agencije za kreditni rejting za procjenu rizika; poziva ESB da proširi svoj unutarnji kapacitet za procjene rizika povezanih s klimom i biološkom raznolikošću;

31. sa zabrinutošću napominje da se nekim programima ESB-a za refinanciranje i kupnju vrijednosnih papira neizravno podupiru aktivnosti s visokim emisijama ugljika;
32. pozdravlja činjenicu da se ESB priprema uskladiti svoje programe kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora s Pariškim sporazumom u cilju smanjenja intenziteta emisija ugljika u svojem portfelju, ali upozorava na kašnjenja;
33. poziva ESB da se, kao član NGFS-a, vodi prema devet opcija koje je NGFS razmotrio kako bi središnje banke uključile rizike povezane s klimom u svoj operativni okvir za kreditno poslovanje, kolaterale i kupnju imovine; poziva ESB da ojača svoju suradnju u području klimatskih promjena i s međunarodnim mrežama izvan NGFS-a te da poboljša dijalog s civilnim društvom u cilju jačanja uloge EU-a kao globalnog predvodnika u području održivog financiranja i djelovanja u području klime;
34. pozdravlja napore ESB-a da nadzire i smanji svoj ekološki otisak; pozdravlja osnivanje centra za klimatske promjene koji bi objedinio rad na klimatskim pitanjima u različitim dijelovima ESB-a; očekuje od ESB-a da pojača svoj rad na učinkovitom uključivanju klimatskih pitanja u svoje rutinske poslove;

Ostali aspekti

35. ističe ključnu ulogu mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća u gospodarstvu EU-a, gospodarskoj i socijalnoj konvergenciji i zapošljavanju u EU-u; naglašava da su mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća teško pogođena gospodarskom krizom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19, koja je dovela do ozbiljnog pogoršanja u njihovom prometu i konkurentnosti, otežala njihova nastojanja da uspiju u zelenoj tranziciji te im smanjila pristup financiranju; ističe potrebu za poticanjem javnih i privatnih ulaganja u EU-u te stoga poziva ESB da nastavi ulagati napore u olakšavanje pristupa financiranju za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća; pozdravlja dugotrajnu potporu ESB-a brzom dovršetku bankovne unije i naglašava rizike uzrokovane ozbiljnim kašnjenjima; pozdravlja potporu koju ESB pruža uspostavi potpuno razvijenog europskog sustava osiguranja depozita (EDIS); potvrđuje da su podjela rizika i smanjenje rizika međusobno povezani i da institucionalni sustavi zaštite imaju ključnu ulogu u zaštiti i stabilizaciji institucija članica;
37. pozdravlja dosadašnji napredak u smanjenju neprihodonosnih kredita; poziva na uvođenje odgovarajuće pravne zaštite od zapljene za ugovaratelje hipotekarnih kredita na razini EU-a;
38. poziva ESB da istraži načine jačanja međunarodne uloge eura; napominje da će se povećanjem privlačnosti eura kao valute pričuve dodatno poboljšati njegova međunarodna upotreba i povećati sposobnost EU-a da neovisno oblikuje svoj politički stav, što je ključni element u zaštiti europskog gospodarskog suvereniteta; naglašava da

bi stvaranje dobro osmišljene europske sigurne imovine moglo pojednostaviti financijsku integraciju i pomoći ublažiti negativne povratne petlje između država i domaćih bankarskih sektora; naglašava da jačanje uloge eura zahtijeva produblјivanje i dovršavanje europske gospodarske i monetarne unije;

39. pozdravlja činjenicu da se 2020. broj krivotvorenih novčanica eura smanjio na najnižu razinu od 2003. (17 dijelova na milijun); poziva ESB da pojača borbu protiv krivotvorenja i svoju suradnju s Europolom, Interpolom i Europskom komisijom u ostvarivanju tog cilja; poziva ESB da, ne dovodeći u pitanje ovlasti država članica, uspostavi sustav za bolje praćenje velikih transakcija s ciljem borbe protiv pranja novca, utaje poreza i financiranja terorizma i organiziranog kriminala;
40. pozdravlja odluku ESB-a da pokrene 24-mjesečnu fazu ispitivanja za projekt digitalnog eura; poziva ESB da učinkovito odgovori na očekivanja i zabrinutosti iznesene tijekom javnog savjetovanja o digitalnom euru, koji uključuju zabrinutosti u pogledu privatnosti, sigurnosti, pristupačnosti, mogućnosti plaćanja diljem europodručja, sprečavanja dodatnih troškova i upotrebljivosti izvan internetske mreže; napominje da ta faza ispitivanja neće prejudicirati odluku o mogućem izdavanju digitalnog eura; ponavlja da digitalni euro nije kripto valuta; ističe da bi se digitalnim eurom trebala promicati financijska uključenost te da se njime mora osigurati dodatna privatnost podataka i pravna sigurnost za potrošače i poduzeća; slaže se s ESB-om da bi digitalni euro stoga morao zadovolјiti niz minimalnih zahtjeva, uključujući stabilnost, sigurnost, učinkovitost i zaštitu privatnosti; poziva ESB da se blisko uskladi s Parlamentom i redovito s njim razmjenjuje informacije o napretku postignutom tijekom faze ispitivanja;
41. ponavlja svoju snažnu zabrinutost zbog rizika koje privatne stabilne kripto valute predstavljaju za financijsku stabilnost, monetarnu politiku i zaštitu potrošača;
42. podsjeća da su gotovinska plaćanja vrlo važno sredstvo plaćanja za građane EU-a i da ih digitalni euro ne bi smio dovesti u pitanje; napominje da su broj i vrijednost novčanica eura u optjecaju 2020. porasli za oko 10 %; prima na znanje strategiju Eurosustava Gotovina u 2030., čiji je cilj osigurati da svi građani i poduzeća europodručja i dalje imaju dobar pristup gotovinskim uslugama i da gotovina ostane općeprihvaćeno sredstvo plaćanja, istodobno rješavajući pitanja smanjenja ekološkog otiska novčanica eura i razvoja inovativnih i sigurnih novčanica; zabrinut je zbog smanjenja bankovne mreže u nekim državama članicama; smatra da takve prakse mogu dovesti do znatnih ograničenja jednakog pristupa osnovnim financijskim uslugama i proizvodima;
43. naglašava da financijski sektor prolazi kroz znatnu preobrazbu potaknutu inovacijama i digitalizacijom; ističe da ta transformacija predstavlja povećani rizik od vanjskih poremećaja kao što su kibernetički napadi na financijski i bankarski sektor; pozdravlja stalne napore koje ESB ulaže u to da, u skladu s novom europskom politikom kibernetičke obrane, ojača svoje kapacitete za odgovor i oporavak u slučaju kibernetičkog napada; ponavlja svoju zabrinutost zbog prekida usluga koji je 2020. ozbilјno utjecao na sustav TARGET2 i sustav TARGET2 Securities; pozdravlja neovisno istraživanje tih incidenata i napominje da je ozbilјnost brojnih nalaza ocijenjena kao „visoka”; pozdravlja činjenicu da je Eurosustav prihvatio opće zaključke tog istraživanja te njegovu predanost provedbi danih preporuka; poziva ESB da osigura trajnu stabilnost osjetljive

infrastrukture sustava TARGET2, dodatno pojača svoje napore u području kibersigurnosti i da nastavi promicati kiberoptornost infrastrukture financijskog tržišta;

44. primjećuje divergencije salda u sustavu TARGET2 unutar Europskog sustava središnjih banaka; ističe da se tumačenje tih divergencija osporava;
45. poziva ESB da osigura odgovarajuću ravnotežu između omogućavanja financijskih inovacija na regulatornoj razini u području financijske tehnologije (FinTech) i osiguravanja financijske stabilnosti; također poziva ESB da pojača praćenje razvoja kriptovaluta kako bi se spriječili negativni učinci i povezani rizici u pogledu financijske stabilnosti, monetarne politike te funkcioniranja i sigurnosti tržišne infrastrukture i plaćanja; naglašava da razvoj kriptovaluta predstavlja dodatan razlog za zabrinutost u pogledu kibersigurnosti, pranja novca, financiranja terorizma i drugih kriminalnih aktivnosti povezanih s anonimnošću koju pruža kriptovaluta; prima na znanje namjeru ESB-a da razvije i provede politički odgovor za ublažavanje mogućeg negativnog učinka stabilnih kriptovaluta na plaćanja i financijsko okruženje EU-a;
46. podsjeća na potporu ESB-a provedbi Basela III jer bi se time smanjio rizik od bankarske krize i tako povećala financijska stabilnost unutar EU-a;
47. zabrinut je zbog nepoštenih odredbi i praksi koje bankarski sektor primjenjuje u potrošačkim ugovorima u određenim državama članicama i naglašava potrebu za učinkovitim i brzom provedbom Direktive 93/13/EEZ o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima u svim državama članicama⁴; poziva ESB da aktivno doprinese tom cilju koristeći se svim sredstvima koja su mu na raspolaganju kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje;
48. napominje da su se Bugarska i Hrvatska 2020. pridružile jedinstvenom nadzornom mehanizmu (SSM), čime su postale prve zemlje izvan europodručja koje sudjeluju u europskom nadzoru banaka; prima na znanje jednaku zastupljenost nacionalnih banaka tih dviju zemalja u Nadzornom odboru ESB-a; također prima na znanje uključivanje bugarskog leva i hrvatske kune u tečajni mehanizam (ERM II) kao jedan od preduvjeta za uvođenje eura;
49. pozdravlja nastojanja ESB-a da osigura stabilnost financijskih tržišta za sve moguće nepredviđene događaje i negativne posljedice povezane s povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, posebno za regije i zemlje koje su izravnije pogođene;

Transparentnost, odgovornost i rodna ravnopravnost

50. pozdravlja sadržajne i detaljne povratne informacije koje je ESB dao kao odgovor na rezoluciju Parlamenta o Godišnjem izvješću ESB-a za 2019.; poziva ESB da i dalje ispunjava svoje obveze u području odgovornosti i da nastavi svake godine objavljivati pisane povratne informacije kao odgovor na rezolucije Parlamenta o godišnjim izvješćima ESB-a;
51. ističe potrebu za daljnjim poboljšanjem mehanizama odgovornosti i transparentnosti

⁴ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

ESB-a; zabrinut je zbog nedostatka djelovanja ESB-a u pogledu prijedloga koji je usvojila Konferencija predsjednika Europskog parlamenta o međuinstitucijskom sporazumu između Parlamenta i ESB-a; ustraje na svojem pozivu ESB-u da što prije pokrene pregovore o službenom međuinstitucijskom sporazumu i tako osigura da njegova neovisnost bude popraćena njegovom odgovornošću; poziva ESB da poveća suradnju i razmjenu informacija te da poveća transparentnost prema Parlamentu i civilnom društvu objavljivanjem izvješća na svim jezicima EU-a i putem inicijative „ESB vas sluša”;

52. prima na znanje postojeća pravila o osoblju ESB-a koja se odnose na moguće sukobe interesa osoblja i potiče njihovu široku primjenu; prepoznaje korake koje je poduzeo ESB, kao što su donošenje jedinstvenog kodeksa ponašanja za visoke dužnosnike ESB-a i objava mišljenja Odbora za etiku upućenih sadašnjim članovima Izvršnog odbora, Upravnog vijeća i Nadzornog odbora koja su izdana od trenutka stupanja na snagu jedinstvenog kodeksa ponašanja;
53. pozdravlja ESB-ovu objavu ukupnih udjela po amortiziranom trošku u okviru programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom (ABSPP) i pokrivenih obveznica (CBPP3) i raščlambe udjela kupljenih na primarnim i sekundarnim tržištima, kao i ukupne statističke podatke o udjelima za te programe;
54. pozdravlja ESB-ovo objavljivanje cjelokupne dobiti koju je Eurosustav ostvario putem programa za tržišta vrijednosnih papira i ukupnih vrijednosnih papira koje drži u okviru tog programa po državi izdavateljici (Irska, Grčka, Španjolska, Italija i Portugal); poziva države članice da slijede taj primjer u pogledu sporazuma o neto financijskoj aktivi;
55. ponovno poziva ESB da osigura neovisnost članova svojeg Odbora za reviziju, kao i Odbora za etiku; potiče ESB da preispita funkcioniranje Odbora za etiku kako bi se spriječili sukobi interesa; poziva ESB da preispita svoje razdoblje mirovanja za članove na odlasku;
56. prima na znanje činjenicu da više od 90 % članova savjetodavnih skupina ESB-a dolazi iz privatnog sektora, što bi moglo dovesti do pristranosti, sukoba interesa i nelegitimnog utjecaja na regulativu u postupku donošenja politika;
57. pozdravlja poboljšanje internog okvira ESB-a za zviždače; poziva ESB da osigura integritet i učinkovitost novog internog alata kako bi se olakšalo istinski jednostavno i sigurno prijavljivanje mogućih povreda profesionalnih dužnosti, neprimjerenog ponašanja ili drugih nepravilnosti te pružanje učinkovite zaštite zviždačima i svjedocima, kako je utvrđeno u Direktivi EU-a o zviždačima⁵;
58. prima na znanje trenutačne napore ESB-a da poboljša komunikaciju s Parlamentom; nadalje, slaže se s predsjednicom Lagarde da ESB mora modernizirati komunikaciju s građanima o svojim politikama i njihovom učinku; napominje da relevantno istraživanje Eurobarometra pokazuje da samo 40 % ispitanika iz europodručja ima povjerenje u ESB; poziva ESB da se dodatno uključi u konstruktivan dijalog s građanima kako bi

⁵ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

objasnio svoje odluke i saslušao njihove razloge za zabrinutost; u tom pogledu pozdravlja najavu predsjednice Lagarde tijekom monetarnog dijaloga održanog 27. rujna 2021. o odluci da informativni događaji postanu strukturna značajka interakcije ESB-a s javnošću;

59. prima na znanje odluku Europskog ombudsmana o sudjelovanju predsjednice ESB-a i članova njegovih tijela nadležnih za donošenje odluka u „Skupini tridesetorice” (predmet 1697/2016/ANA) kako bi se osigurala potpuna transparentnost i povjerenje javnosti u neovisnost ESB-a;
60. žali i izražava snažnu zabrinutost zbog toga što se među članovima Izvršnog odbora ESB-a nalaze samo dvije žene kao i činjenicu da su od 25 članova Upravnog vijeća ESB-a samo dvije žene; ponavlja da bi se imenovanja članova Izvršnog odbora trebala pažljivo pripremiti, uz rodno uravnotežen pristup i potpunu transparentnost, te u suradnji s Parlamentom, u skladu s Ugovorima; podsjeća da se Parlament, u skladu sa stavkom 4. Rezolucije Parlamenta od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u kandidaturama u području ekonomske i monetarne politike EU-a, obvezao da neće uzimati u obzir uže popise kandidata ako se ne bude poštovalo načelo rodne ravnoteže; potiče ESB da ostvari daljnji napredak u tom pogledu; poziva države članice europodručja da u potpunosti uključe načelo rodne ravnopravnosti u svoje postupke imenovanja i da zajamče rodno ravnopravne mogućnosti za položaj guvernera svojih nacionalnih središnjih banaka;
61. žali zbog toga što rodna neravnoteža i dalje postoji u organizacijskoj strukturi ESB-a, posebno u pogledu udjela žena na višim rukovodećim položajima; napominje da je krajem 2019. udio žena na svim rukovodećim položajima ESB-a porastao na 30,3 %, a na višim rukovodećim položajima na 30,8 %; poziva ESB da poduzme daljnje mjere; u tom pogledu pozdravlja novu strategiju ESB-a za daljnje poboljšanje rodne ravnoteže osoblja na svim razinama, uključujući cilj zapošljavanja žena na barem polovici novih i otvorenih radnih mjesta na svim razinama te cilj povećanja udjela žena na različitim razinama na između 40 % i 51 % do 2026.; poziva ESB da dodatno potiče sudjelovanje žena i aktivno promiče rodno uravnoteženu zastupljenost na svim svojim položajima u organizacijskoj hijerarhiji;

o

o o

62. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	6.12.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 49 -: 8 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Gerolf Annemans, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Carlo Calenda, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Raffaele Fitto, Frances Fitzgerald, Luis Garicano, Sven Giegold, Valentino Grant, Claude Gruffat, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Pedro Marques, Costas Mavrides, Jörg Meuthen, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Dimitrios Papadimoulis, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Martin Schirdewan, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Paul Tang, Irene Tinagli, Ernest Urtaşun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zile
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Agnès Evren, Henrike Hahn, Eugen Jurzyca, Monica Semedo, Mick Wallace

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

49	+
ID	Valentino Grant, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
NI	Enikő Győri
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Agnès Evren, Markus Ferber, Frances Fitzgerald, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Georgios Kyrtos, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Carlo Calenda, Engin Eroglu, Luis Garicano, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Monica Semedo, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Alfred Sant, Joachim Schuster, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	Dimitrios Papadimoulis, Martin Schirdewan, Mick Wallace
Verts/ALE	Sven Giegold, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtasun

8	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Eugen Jurzyca, Johan Van Overtveldt, Roberts Zīle
ID	Gerolf Annemans, Gunnar Beck, France Jamet, Jörg Meuthen

1	0
ECR	Raffaele Fitto

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani